

Gemeenteraad

Zitting van 20 oktober 2020
Beleid en Uitvoering - Samenleving en
Ontwikkeling

2020_RAAD_00049 - Visie beheer en onderhoud sportvelden - besluitvormen

Overlegd met

Chris Teurlinckx, Kor van der Velde, Sjoerd Hamstra, Inge Meindertsma, Marieke Hulsink

Portefeuillehouder

B. Harmsma

Samenvatting

In november 2018 heeft de gemeenteraad het college opgedragen te onderzoeken hoe de bespeelbaarheid van sportvelden vergroot kan worden. Op basis van de bestaande beleidskaders zijn deze maatregelen op drie niveaus ingedeeld en heeft het college de raad in de Perspectiefnota (PPN) 2020 voorgesteld niveau basis en basis+ op te nemen. De maatregelen van niveau hoog (de aanleg van 3 kunstgrasvelden) is niet opgenomen in de PPN 2020.

Motie visie beheer en onderhoud juli 2019

Naar aanleiding van dit voorstel heeft uw raad het college in een motie verzocht om de huidige kaders voor beheer en onderhoud van sportaccommodaties onder de loep te nemen en een vernieuwde versie van beheer en onderhoud op te stellen. Met deze visie wil de gemeenteraad ook bepalen hoe zij omgaat met verzoeken van verenigingen die op basis van capaciteit niet noodzakelijk zijn, maar wel wenselijk. En hoe zij omgaat met eigen bijdragen door verenigingen bij grotere vervangingsinvesteringen. De visie beheer en onderhoud sportvelden die nu voorligt geeft hier duidelijkheid in.

Met dit voorstel:

- Blijft de gemeente verantwoordelijk voor beheer en onderhoud van sportvelden. Hiermee levert de gemeente een belangrijke inspanning voor het laagdrempelig mogelijk maken van sport en bewegen voor onze inwoners.
- Wordt, door een verschuiving in taakverdeling, het eigenaarschap bij verenigingen wel iets vergroot, in lijn met hoe we omgaan met ander maatschappelijk vastgoed in onze gemeente.
- Geven we helderheid aan verenigingen hoe we verzoeken voor wenselijke investeringen omgaan. Hierbij maken we de kanttekening dat we tegelijkertijd, gezien de huidige financiële positie van de gemeente Steenwijkerland, voorstellen om tot de behandeling van de PPN 2022 (in juli 2021) de raad geen voorstellen voor te leggen om financiële middelen beschikbaar te stellen voor wenselijke investeringen. Bij behandeling van de PPN 2022 zal worden gekeken of er wel of geen ruimte ontstaat voor het opvolgende jaar.
- Maken we duidelijk hoe we de communicatie tussen vereniging en gemeente vormgeven over het onderhoud van velden en zetten we in op het meer gezamenlijk maken van afwegingen en keuzes over de inzet van maatregelen.
- Bieden we verenigingen de mogelijkheid het beheer en onderhoud over te nemen, wanneer zij van mening zijn het beter te kunnen uitvoeren.

- Bieden we duidelijkheid aan eigenaren van niet - gemeentelijke sportaccommodaties over de mogelijkheid voor een gemeentelijke bijdrage voor zowel noodzakelijke als een wenselijke investering.

Financiën

Het volgen van deze denkrichtingen heeft een aantal financiële consequenties. Daar waar het gaat om noodzakelijke investeringen van de gemeentelijke accommodaties, zijn deze bekend. Waar het gaat om wenselijke investeringen en investeringen van niet - gemeentelijke accommodaties zijn de financiële consequenties op dit moment niet bekend, omdat zij afhankelijk zijn van aanvragen die mogelijk komen in de toekomst.

Wanneer wordt ingestemd met het voorstel, betekent dit dat de bedragen die in de meerjarenbegroting zijn opgenomen voor vervangingsinvesteringen, definitief worden bestemd voor renovatie van 2 kunstgrasvelden bij Olde Veste, 1 kunstgrasveld bij VHK en de atletiekbaan en voor de realisatie van verlichting bij één van de wedstrijdelden bij SV VENO.

De kosten voor renovatie van de 2 hockeyvelden staan op dit moment niet in de meerjarenbegroting, omdat de meerjarenbegroting is vastgesteld voor de periode 2020-2023. Ze maken echter wel onderdeel uit van de keuze die is gemaakt voor niveau basis+ ten aanzien van de bespeelbaarheid sportvelden zoals vorig jaar is vastgesteld. Op het moment dat de jaarschijven 2024 en 2025 onderdeel vormen van de meerjarenbegroting, zullen deze vervangingsinvesteringen meegenomen worden in de PPN en de begrotingsbehandeling.

Een overzicht van deze bedragen is opgenomen als bijlage bij dit voorstel.

Bij niet gemeentelijke sportaccommodaties spelen op dit moment bij LTC Steenwijk ontwikkelingen die mogelijk leiden tot een financieringsvraag aan de gemeente.

Voorstel

Voorgesteld wordt om in te stemmen met

1. De visie beheer en onderhoud sportvelden.
2. De financiële vertaling van deze visie beheer en onderhoud sportvelden naar de meerjarenbegroting.
3. Het voorstel om, gezien de huidige financiële positie van de gemeente Steenwijkerland, in ieder geval tot de behandeling van de PPN 2022 geen financiële middelen beschikbaar te stellen voor wenselijke voorzieningen.

Beschrijving

Inleiding

Belang van sportvoorzieningen

We hebben er als gemeente belang bij dat er voldoende sportvoorzieningen beschikbaar zijn voor onze inwoners, die zoveel mogelijk voldoen aan de richtlijnen gesteld door NOC*NSF. Deze sportvoorzieningen dragen bij aan het laagdrempelig gelegenheid bieden tot sport en aan sociale cohesie en leefbaarheid. Een belangrijk onderdeel van één van de drie speerpunten van het Hernieuwd Perspectief.

We hebben de afgelopen jaren in Steenwijkerland behoorlijk geïnvesteerd, in zowel gemeentelijke als niet – gemeentelijke accommodaties. We hebben de basis daarmee op orde en we blijven investeren in deze voorzieningen. Dit doen we aan de hand van een meerjarenonderhoudsplan. Hiervoor heeft

uw raad in 2019 ook het jaarlijks regulier budget voor beheer en onderhoud opgehoogd met € 51.000.

In november 2018 heeft de gemeenteraad het college opgedragen te onderzoeken hoe de bespeelbaarheid van sportvelden vergroot kan worden. Naar aanleiding van dit verzoek van uw raad is gesproken met alle verenigingen die gebruik maken van gemeentelijke buitensportaccommodaties. Er is in beeld gebracht wat er vanuit regulier beheer en onderhoud noodzakelijk is om de bespeelbaarheid van sportvelden op gelijk niveau te behouden. Daarnaast is besproken wat er aan aanvullende maatregelen nog mogelijk is om de bespeelbaarheid te vergroten. In de gevoerde gesprekken gaven veel verenigingen aan tevreden te zijn over de kwaliteit van de meeste velden. Met de ingrepen in de afgelopen jaren in combinatie met het regulier beheer en onderhoud is de kwaliteit van de velden op orde.

Op basis van de bestaande beleidskaders zijn deze maatregelen op drie niveaus ingedeeld en heeft het college de raad in de PPN 2020 voorgesteld niveau basis en basis+ op te nemen. De maatregelen van niveau hoog (de aanleg van 3 kunstgrasvelden) is niet opgenomen in de PPN 2020. De reden voor deze keuze was tweeledig. Enerzijds is er niet ingegaan op deze wens omdat deze is ingegeven vanuit kwaliteit en niet vanuit een capaciteitsprobleem. In het huidige beleid wordt alleen kunstgras aangelegd bij capaciteitsgebrek, daar is bij deze verenigingen geen sprake van. Anderzijds zijn we van mening dat, met het uitvoeren van de maatregelen van niveau basis en basis+ uit dit plan van aanpak, de kwaliteit van de sportvelden van voldoende niveau is.

Motie visie beheer en onderhoud juli 2019

Naar aanleiding van dit voorstel heeft uw raad het college verzocht om de huidige kaders voor beheer en onderhoud van sportaccommodaties onder de loep te nemen en een vernieuwde versie van beheer en onderhoud in 2020 aan de gemeenteraad voor te leggen. Met deze visie wil de gemeenteraad ook bepalen hoe zij omgaat met verzoeken van verenigingen die op basis van capaciteit niet noodzakelijk zijn, maar wel wenselijk. En hoe zij omgaat met eigen bijdragen door verenigingen bij grotere vervangingsinvesteringen.

Voor de uitwerking van de visie op beheer en onderhoud van sportvelden hebben we in beeld gebracht hoe we op dit moment het beheer en onderhoud geregeld hebben in Steenwijkerland. Ook hebben we een aantal werkbezoeken gebracht bij collega - gemeenten, om te horen hoe zij beheer en onderhoud geregeld hebben. De verschillende inzichten hebben, in combinatie met de specifieke ervaringen in Steenwijkerland, geleid tot het voorstel dat nu voor ligt.

Voorstel

Voorgesteld wordt om:

1. In te stemmen met de visie beheer en onderhoud sportvelden;
2. In te stemmen met de financiële vertaling van deze visie beheer en onderhoud sportvelden naar de meerjarenbegroting;
3. In te stemmen met het voorstel om, gezien de huidige financiële positie van de gemeente Steenwijkerland, in ieder geval tot de behandeling van de Perspectiefnota 2022 geen financiële middelen beschikbaar te stellen voor wenselijke voorzieningen.

Argumenten

Met deze visie voor beheer en onderhoud:

- Blijft de gemeente verantwoordelijk voor beheer en onderhoud van sportvelden. Hiermee levert de gemeente een belangrijke inspanning voor het laagdrempelig mogelijk maken van sport en bewegen voor onze inwoners. Belangrijk in het kader van gezondheid maar ook de

leefbaarheid in kernen en wijken, één van de drie speerpunten van het Hernieuwd Perspectief.

- Wordt, door een verschuiving in taakverdeling, het eigenaarschap bij verenigingen wel iets vergroot, in lijn met hoe we omgaan met ander maatschappelijk vastgoed in onze gemeente.
- Maken we ruimte voor wenselijke investeringen en geven we helderheid aan verenigingen hoe we met dergelijke verzoeken omgaan.
- Maken we duidelijk hoe we de communicatie tussen vereniging en gemeente vormgeven over het onderhoud van velden en zetten we in op het meer gezamenlijk maken van afwegingen en keuzes over de inzet van maatregelen. Ook dit draagt bij aan het vergroten van eigenaarschap.
- Bieden we verenigingen de mogelijkheid het beheer en onderhoud over te nemen, wanneer zij van mening zijn het beter te kunnen uitvoeren.
- Bieden we duidelijkheid aan eigenaren van niet - gemeentelijke sportaccommodaties over de mogelijkheid voor een gemeentelijke bijdrage voor zowel noodzakelijke als een wenselijke investering.

Kanttekeningen en risico's

- Onderdeel van het voorstel is gebruikers van gemeentelijke sportaccommodaties de mogelijkheid te bieden voor right to challenge en het onderhoud zelf uit te voeren. Op dit moment wordt een groot deel van het dagelijks beheer en onderhoud uitgevoerd door de NoordWestGroep. Op het moment dat een vereniging gebruik maakt van het right to challenge heeft dit dus ook effect op de overeenkomst met de Noordwestgroep en wordt de hoeveelheid werk voor hen minder. Een afname van de orderportefeuille van de NoordWestGroep is ook een financieel risico, omdat het zich uiteindelijk ook kan doorvertalen in hun financiële resultaten. Aangezien de gemeente enig aandeelhouder is van de NoordWestGroep zal het dan mogelijk ook invloed hebben op de gemeentelijke begroting.
- De financiën van Steenwijkerland staan onder druk. Met dit voorstel hebben we zicht op de financiële consequenties voor de noodzakelijke investeringen, maar niet op de wenselijke. We brengen u als raad in positie om bij een aanvraag voor een wenselijke investering een brede afweging te maken. Om verenigingen niet onnodig werk te laten verrichten en plannen te laten ontwikkelen waarvan uw raad op voorhand de inschatting maakt dat dit financieel niet haalbaar is, zullen we u hier in een vroegtijdig stadium in het proces over informeren. In dit kader stellen we gezien de huidige financiële positie voor, om tot de behandeling van de PPN 2022 (in juli 2021) uw raad geen voorstellen voor te leggen om financiële middelen beschikbaar te stellen voor wenselijke investeringen. Bij behandeling van de PPN 2022 zal worden gekeken of er wel of geen ruimte ontstaat voor het opvolgende jaar/de opvolgende jaren.
- Deze visie gaat over het beheer en onderhoud van sportvelden, niet over de toekomst van sportvoorzieningen in kernen en wijken. Er zijn trends in de sport zichtbaar dat wensen en behoeften veranderen. Deze wensen kunnen ook leiden tot wijzigingen in accommodatie-behoefte en de noodzakelijkheid van bepaalde voorzieningen. In het Wedstrijdplan hebben we opgenomen hier in de komende jaren over in gesprek te gaan met inwoners en organisaties. Dit sluit aan bij de verkenning vanuit het programma Mijn Steenwijkerland om te onderzoeken of het noodzakelijk is te kijken naar wat een sterke lokale vitale samenleving op de lange termijn inhoudt en wat dit betekent voor de aanwezigheid van maatschappelijke voorzieningen. Sport en bewegen is een onderdeel van deze maatschappelijke voorzieningen.

Duurzaamheid en social return

Social return

Op dit moment voert de Noordwestgroep een deel van het beheer en onderhoud van de sportvelden uit. Dit levert een social return op, aangezien de werkzaamheden worden verricht door inwoners voor wie deelname aan de reguliere arbeidsmarkt minder makkelijk gaat. Wanneer verenigingen kiezen voor het right to challenge heeft dit consequenties voor de werkzaamheden voor de Noordwestgroep,

waardoor de social return hier minder wordt. Aan de andere kant kan de zelfwerkzaamheid door verenigingen ook een social return opleveren doordat de samenhang in een kern of wijk nog verder toeneemt door een grotere eigen verantwoordelijkheid.

Duurzaamheid

Er leven bij sportverenigingen wel wensen om accommodaties verder te verduurzamen. We leggen hier de relatie met het programma Duurzaamheid voor ondersteuning en financieringsvraagstukken. Investerings in duurzaamheid kunnen op termijn wel kostenbesparingen opleveren voor gebruikers van accommodaties en daarmee een bijdrage leveren aan het makkelijker in stand houden van en/of versterken van de sportinfrastructuur.

Financiële toelichting

Het volgen van deze denkrichtingen heeft een aantal financiële consequenties. Daar waar het gaat om noodzakelijke investeringen van de gemeentelijke accommodaties, zijn deze bekend. Waar het gaat om wenselijke investeringen en investeringen van niet - gemeentelijke accommodaties zijn de financiële consequenties op dit moment niet bekend, omdat zij afhankelijk zijn van aanvragen die mogelijk komen in de toekomst.

Met het vaststellen van het Wedstrijdplan in september 2019 hebben we met uw raad afgesproken dat we, als het gaat om eenmalige investeringen van relatief kleine bedragen, deze in aparte voorstellen aan uw raad voorleggen. Bij deze voorstellen maken we inzichtelijk wat er op dat moment aan andere initiatieven speelt, waarvoor mogelijk een bijdrage gevraagd kan worden. Wanneer het gaat om grote investeringen, die ook voor de langere termijn gevolgen hebben voor de begroting, maken we hiervoor jaarlijks een doorkijk in de Perspectiefnota die aan uw raad voor besluitvorming wordt voorgelegd. Op die manier kan een integrale afweging gemaakt worden. Bij de begrotingsbehandeling neemt uw raad hierover dan een definitief besluit.

Noodzakelijke investeringen gemeentelijke accommodaties

Wanneer uw raad instemt met het voorstel dat voor ligt, betekent dit dat de bedragen die in de meerjarenbegroting zijn opgenomen voor vervangingsinvesteringen, definitief worden bestemd voor renovatie van 2 kunstgrasvelden bij Olde Veste, 1 kunstgrasveld bij VHK en de atletiekbaan en voor de realisatie van verlichting bij één van de wedstrijd velden bij SV VENO. Hiervoor hoeft dus geen extra geld te worden vrijgemaakt.

De kosten voor renovatie van de 2 hockeyvelden staan op dit moment niet in de meerjarenbegroting, omdat de meerjarenbegroting is vastgesteld voor de periode 2020-2023. Ze maken echter wel onderdeel uit van de keuze die is gemaakt voor niveau basis+ ten aanzien van de speelbaarheid sportvelden zoals vorig jaar is vastgesteld.

Indien de jaarschijf 2024 onderdeel vormt van de meerjarenbegroting (bij het vaststellen van de meerjarenbegroting 2021-2024) zullen de lasten van het eerste kunstgrasveld van MHC onderdeel zijn van de meerjarenbegroting. Indien de jaarschijf 2025 onderdeel vormt van de meerjarenbegroting (bij het vaststellen van de meerjarenbegroting 2022-2025) zullen de lasten van het tweede kunstgrasveld van MHC onderdeel zijn van de meerjarenbegroting. Deze vervangingsinvesteringen komen terug in de begrotingsbehandeling in november 2021 en in de PPN 2022. Een overzicht van deze bedragen is opgenomen als bijlage bij dit voorstel.

Op het gebied van renovatie en verduurzaming van gemeentelijke accommodaties is mogelijk op termijn een vraag te verwachten van Noveas en VV Steenwijk.

Ontwikkelingen investeringen niet - gemeentelijke sportaccommodaties

Op dit moment spelen in deze categorie bij LTC Steenwijk ontwikkelingen die op termijn misschien leiden tot een financieringsvraag.

Wenselijke investeringen

We stellen in de visie beheer en onderhoud voor bijdragen voor wenselijke investeringen als eenmalige bijdrage uit te keren, en de vereniging ook de verantwoordelijkheid te geven voor beheer en onderhoud en de vervangingsinvesteringen. Op deze manier drukken de kosten niet structureel op de gemeentelijke begroting en laat het ook zien hoe de verantwoordelijkheden liggen. Gezien de financiële situatie voor de gemeente lijkt dit ook de best passende optie.

Gezien de huidige financiële positie stellen we voor, om tot de behandeling van de PPN 2022 (in juli 2021) uw raad geen voorstellen voor te leggen financiële middelen beschikbaar te stellen voor wenselijke investeringen. Bij behandeling van de PPN 2022 zal worden gekeken of er wel of geen ruimte ontstaat voor het opvolgende jaar.

In het plan van aanpak speelbaarheid sportvelden is destijds gekozen voor het niveau basis +. Dit betekent dat de verzoeken voor kunstgras bij SV VENO, SV Steenwijkerwold en SVBS, die in niveau hoog zaten, zijn afgefallen. Wanneer uw raad instemt met dit voorstel, betekent dit dat deze verenigingen voor een bijdrage van 25% aan kunnen kloppen bij de gemeente. Op basis van de gevoerde gesprekken met deze clubs verwachten wij geen aanvragen van SV VENO en SV Steenwijkerwold op korte termijn als het gaat om het realiseren van kunstgras. Een mogelijke aanvraag van SVBS lijkt nog het meest realistisch.

Participatie en communicatie

De concept visie is voor inspraak voorgelegd aan de buitensportverenigingen die gebruik maken van een gemeentelijke accommodatie én aan de verenigingen met een eigen buitensportaccommodatie. Zes verenigingen hebben van deze mogelijkheden gebruik gemaakt. Met drie van hen is aanvullend nog een gesprek geweest naar aanleiding van hun inspraak. De reacties van de verenigingen met onze reactie daarop, worden 1 op 1 als bijlage bij het voorstel aan uw raad meegestuurd.

Naar aanleiding van deze inspraak is de visie op een aantal punten nog wat aangepast. De definitieve versie zoals die aan uw raad wordt voorgelegd hebben de verenigingen ontvangen. Daarnaast zijn de verenigingen geïnformeerd over het vervolg van het besluitvormingsproces en de mogelijkheid tot inspraak bij uw raad.

Corona

Het opleveren van de visie beheer en onderhoud sportvelden aan uw raad heeft, vanwege het coronavirus, vertraging opgelopen. In het opstellen van de visie beheer en onderhoud sportvelden zelf, maar vooral ook over de periode waarin verenigingen konden reageren op de concept visie. Om de verenigingen hier voldoende tijd voor te bieden is er uiteindelijk voor gekozen de visie beheer en onderhoud na de zomervakantie aan uw raad aan te bieden.

Uitvoering en planning

Na vaststelling van de visie zal:

- de financiële vertaling in de meerjarenbegroting doorgevoerd worden, als onderdeel van de begroting die in november 2020 aan de gemeenteraad wordt aangeboden;
- in de PPN 2022 de vervangingsinvestering van een kunstgrasveld bij MHC worden verwerkt;
- met verenigingen concrete afspraken gemaakt worden over de gesprekscyclus en zal deze uitgevoerd worden;
- met de verenigingen afspraken gemaakt worden over het jaarlijkse meetmoment;
- met de verenigingen verder worden gesproken over de uitwerking van right to challenge, indien verenigingen hierin geïnteresseerd zijn;

- in overleg met het programmateam Duurzaamheid gekeken worden hoe verenigingen ondersteund kunnen worden bij de realisatie van duurzaamheidsmaatregelen bij buitensportaccommodaties.

Is het besluit openbaar?

Ja

Besluit

Beslispunt 1

De gemeenteraad besluit in te stemmen met:

1. de visie beheer en onderhoud sportvelden;
2. de financiële vertaling van deze visie beheer en onderhoud sportvelden naar de meerjarenbegroting;
3. het voorstel om, gezien de huidige financiële positie van de gemeente Steenwijkerland, in ieder geval tot de behandeling van de Perspectiefnota 2022 geen financiële middelen beschikbaar te stellen voor wenselijke voorzieningen.